Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч.194. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 194 VOL. LXII.

65 ОСІБ ЖЕРТВОЮ ЛЕТУНСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Лерамі, Вайомінг. — Пасажирський літак Об'єднаних Летунських Ліній DC-4 під час сніговії налетів на шпиль гори, високої на 12,005 стіп, і розбився. Частини літака розкинені по обох боках гори, а всі пасажири й залога згинули. Це найжахливіша катастрофа в ЗДА в історії пасажирського летунства. До вечора 6 жовтня вдалося з літаків і гелікоптерів знайти тільки два трупи та кілька частин розбитого літака на горі Медісін Бав. Крайова Гвардія вислала вояків на розшуки жертв катастрофи. Вони користаються сніговими плугами, щоб дістатися до цієї гори, яка стоїть недалеко автостради. Гадають, що літак налетів на гору недалеко її шпилю, і там розбився, а його частини розкинуто довкола гори. Капітан летун Мел Конайн, який перший відкрив місце катастрофи, заявив, що не бачив жадних слідів життя. На цьому літаку були 62 пасажири і три члени залоги. Він летів з Ню Йорку до Сан Франсіско, остання його зупинка була в Денвері, а найближча мала бути в Солт Лейк Ситі. Ще в годині 12:15 по полудні літак повідомляв про себе, пізніше не було від нього жадної вістки, і дирекція летунських ліній вислала літаки, щоб шукали за ним. Капітан Конайн припускає, що літак налетів своїм передом на скелясту гору і розбився. Другий летун, полковник Е. Н. Рід, який також бачив частини розбитого літака, припускає, що мусіла настати експльозія літака після його зудару з горою. З літаків видно чорну пляму на снігу, що може бути або розлита газоліна, або чорне місце внаслідок вогню після експльозії. Залога складалася з двох пілотів капітана С. С. Кука і першого офіцера — Р. Д. Соліберi, та з покоївки 22-річної Патриції Шутлворт. Капітан працював в летунстві 12 років, перший офіцер-летун 3 роки, а покоївка 6 місяців. В попередній найстрашнішій летунській катастрофі пасажирського літака в 1950 р. коло Лейку Мишіґен згинули були 58 осіб. В 1953 році, в найжахливішій катастрофі військового літака коло Токіо згинули 129 осіб. Дирекція Цивільного Летунства зарядила слідство в справі цієї катастрофи. Перша вістка про катастрофу подавала число жертв на 64, бо не враховували малої дитини, яка їхала з панею Акерман, що всіла до літака в Филаделфії, летячи до Сан Франсіско. Між жертвами катастрофи є п'ять жінок, членів Мормонського Хору з церкви Солт Лейк Мормон Табернакел. Цей хор виїхав із ЗДА в серпні на концертове турне по Европі, де він був на посвяченні нової церкви в Швайцарії. Між жертвами були також директори фірми Силвенія Елекрік Ко. з Товенди в Пенсилвенії.

Проти підслухування нарад присяжних суддів

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл виступив проти Правничої Школи при Універсітеті в Шикаго, студенти якої підслухували наради присяжних суддів, коли вони в закритій кімнаті вирішували судовий вирок. „Ми, в департаменті справедливости, — сказав Бравнелл, — рішуче проти того щоб хтось зарекордовував або підслухував наради присяжних суддів, хоч би це діялося не знати для якої корисної цілі". Генеральний прокуратор заявив, що внесе до Конґресу законопроєкт, який заборонив би всякі втручання сторонніх осіб до суду присяжних. Голова Сенатської Підкомісії Внутрішньої Безпеки сенатор Джеймс О. Іс тленд заявив, що його комісія поведе слідство в цій справі найближчого тижня. Директор Правничої Школи — проф. Геррі Калвен сказав, що дійсно в п'ятьох випадках для соціологічних студій, підслухувано наради присяжних суддів при допомозі апаратів, які записують розмови. Калвен твердить, що роблено це за дозволом суду, адвокатів обох сторін та дисктриктового прокуратора ЗДА.

Не вестимуть переслухань в справі свободи релігії

Вашингтон. — Сенатська Підкомісія Конституційних Прав, яку очолює демократичний сенатор Томас С. Геннінґс, не буде вести заповіджених переслухань в справі свободи релігії. Зроблено це для того, щоб не викликати релігійних протиріч між населенням. Підкомісія вирішила, замість усних публічних переслухань, перевести письмові, і вислала відповідні квестіонарі тим особам, які мали зізнавати усно. Підкомісія не виявила, як виповнили зацікавлені особи розіслані їм квестіонарі, але їх відгомін вже відбився на сторінках крайової преси і в деяких церковних публікаціях. Деякі провідники Протестантських Церков заявляють, що квестіонарі зредаґовані так, немов би мали заохочувати католиків до критики рішення Найвищого Суду ЗДА в справі відокремлення Церкви від держави.

В АМЕРИЦІ

● **Коли часописи повідомили,** що хворий президент Айзенгавер їв на обід воловий бекон, багато мешканців Вашинґтону запитували в крамницях за цим м'ясом, бо досі вони їли бекон зі свинини, а деякі навіть не знали, що є й воловий бекон.

● **Секретар фльоти** Чарлз С. Томас заявив, що американські підводні човни з керованими стрільнами і атомовою машиною — це „найсильніша зброя в нашому арсеналі". Перший атомовий човен „Навтілюс" — сказав секретар фльоти, — виправдав найсміливіші сподівання.

● **Сенатор Майк Менсфілд,** який відвідав недавно Південно - Східню Азію, заявив, що ЗДА повинні допомагати В'єтнамові, бо в цій країні, завдяки американській допомозі, зменшилася загроза комунізму, яка минулого року була дуже поважна.

● **Геррі С. Труман** написав у своїх спогадах, що президент Ф. Д. Рузвелт „був сам собі і державним секретарем і секретарем скарбу, а коли вибухла війна, то став і секретарем війни та секретарем фльоти", хоч мав секретарів для всіх тих ділянок державної адміністрації.

● **Республіканський сенатор** Джан В. Брікер домагається звільнення з військової служби всіх тих асентерованих вояків, які є одружені або мають більше як 26 років. Цим способом — гадає він — можна зменшити видатки на оборону.

● **Пентаґон видав книжку,** в якій подані назви всіх американських летунських баз в Европі і Японії. Преса дивується, чому це сталося, бо досі всі гадали, що це є оборонні таємниці.

● **В Шикаґо, Ілл.,** прийшло до порозуміння між залізничниками і управами залізничих ліній, згідно з яким 175,000 працівників дістануть підвищення платні на 10.5 центів за годину праці, починаючи від 1-го жовтня цього року.

● **Республіканські** політичні провідники погодилися не дебатувати про можливих республіканських кандидатів на президента, поки президент Айзенгавер не видужає. На це вплинуло й те, що дехто з республіканців все ще має слабу надію, що Айзенгавер погодиться ще раз кандидувати, а також і те, що не випадає під час недуги Президента дебатувати, хто мав би бути його наслідником.

Айзенгавер запросив віце-президента до Денверу

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер запросив віце-президента Ричарда М. Ніксона прибути в суботу 8 жовтня до Денверу, з яким хоче нараджуватися про державні справи. Це буде перша конференція Президента з членом свого уряду після того, як він занедужав 24 вересня. Досі Президент конферував тільки з своїм першим асестентом Шерманом Адамсом. Це запрошення Президента вважають знаком того, що Айзенгавер почувається добре. Та в політичних колах гадають, що Президент буде говорити з віце-президентом більше про товариські справи, а менше про політику, яка могла б зашкодити пацієнтові, головним чином тоді, коли треба б було розмовляти про дразливі політичні проблеми. Віце-президент провадив зборами Крайової Ради Безпеки в четвер 6 жовтня, а 7 жовтня він буде предсідником на конференції кабінету. Лікарський бюлетень говорить про те, що Президент почувається добре і що його стан видужування задовільний. Секретар Білого Дому, Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що Президент хоче в першу чергу бачити віце-президента Ніксона. В суботу, 8 жовтня, Президент матиме більш праці, бо тоді прибуде до нього також його асистент Адамс, який був на зборах Крайової Ради Безпеки в Вашинґтоні. Того ж дня прибудуть до Президента його син, майор Джан Айзенгавер та лікар-спеціяліст від серцевих недуг д-р Пол Додлі Вайт із Бостону, який вже раз був у Президента, зараз напочатку його недуги.

Атомові керовані стрільна, які стрілятимуть на 5,000 миль

Ню Йорк, Н. И. — Військовий і летунський редактор щоденника „Ню Йорк Гералд Трібюн" Ансел Е. Толберт пише про керовані стрільна, якими можна стріляти на віддаль 5,000 миль. Такі стрільна можна продукувати внаслідок досліджень теоретиків і практиків в цій ділянці, які співпрацювали з світової слави фахівцями від аеродинаміки, математики, астрофізики, водневої зброї. Над цими керованими стрільнами працює фірма „Дженерал Дайнемікс", яка збудувала перший міжконтинентальний бомбовик типу В-36. Керовані стрільна „Атляс" мають досягати великої висоти, а пізніше спадати зі швидкістю багатьох тисяч миль на годину — немов великий метеор.

Вірить, що Совєти дадуть волю сателітам

Ню Йорк, Н. И. — Голова корпорації „Стюдебейкер — Пакард" Пол Дж. Гофман, промовляючи на прийнятті „Фонду для Азії," сказав, що Совєти „змінили свою тактику" і можуть також змінити ще й свою політику у відношенні до сателітів і дати їм можливість вибрати собі власну форму уряду". Совєти — наївно уявляє собі Гофман, — хочуть миру, але не хочуть в нічому поступитись Заходові. Коли Захід вперто і послідовно змагатиме до миру на економічному, військовому, психологічному і політичному фронтах, тоді Совєти мусітимуть змінити свою тактику, і дадуть волю сателітським державам. Промова Гофмана свідчить про те, що деякі західні політики не всилі навчитися і зрозуміти, що Совєти ніколи не схочуть добровільно звільнити своїх невільників.

Арґентина домагається виселення Перона з Параґваю

Буенос Айрес, Арґентина. — Арґентинський міністер закордонних справ д-р Маріо Амадео вислав окрему ноту до параґвайського уряду, в якій заявив, що довший побут бувшого президента Арґентини Хуана Перона в Параґваї може попсувати добросусідські відносини. Міністер Амадео опублікував також інструкції своєму шарже д'афер в Асунсіоні, згідно з якими він має поінформувати параґвайського президента Альфреда Стреснера, що арґентинський уряд вважає за порушення тих зобов'язань, на які погодився Параґвай, коли допускає до того, що Перон робить заяви про свій поворот до Арґентини. Недавно Перон заявив журналістам, що вважає себе президентом Арґентини, і що почне політичну діяльність тоді, коли вернеться до Арґентини. Вже давніше арґентинський уряд остерігав Параґвай, що Перон — це тільки політичний втікач, а не президент Арґентини.

Не захотіли лишатися в руках комітету „Возвращенія на родіну"

Ню Йорк. — Шість осіб з-поміж еміґрантів, які, заагітовані совєтськими емісарами, зголосилися до східньо-берлінського комітету повороту „на родіну", втекли назад до Західньої Німеччини, не бажаючи залишатися в руках емведистів з цього комітету. Для Євгена Немова з дружиною і дітьми та для Леонида Харевича і Бориса Серебрякова вистачало 10 днів перебування в східньому Берліні, щоб переконатися в тому, яку жахливу помилку вони зробили, слухаючи заклику міхайловського комітету і зголошуючись до повороту до СССР. Після їх прибуття до східнього Берліну їх негайно взяли під „охорону" озброєні емведисти, вимагаючи від них виступів у радіо і читання заздалеґідь приготованих заяв і денунціювання еміґрантських організацій та їхніх провідників. Далі від них вимагали, щоб вони переходили в західні сектори Берліну і там вели шпигунську роботу в користь совєтського МВД. Емведисти переслухували їх безупину і лютували, що вони не принесли з собою з Західньої Німеччини бажаних для них матеріялів, особливо ж прізвищ й адрес інших еміґрантів.

● **Безробіття в Західній Німеччині** зменшилося вперше від кінця останньої війни до цифри меншої, як пів мільйона. За офіційною статистикою у вересні ц. р. дістало працю ще 17,359 робітників, а безробітних є тепер 494,994. Зорганізованих працівників у Західній Німеччині є 17-18 мільйонів.

4 МІНІСТРИ ВИЙШЛИ З УРЯДУ ФОРА

Париж. — Французький прем'єр Фор, стрінувшись з отвертою опозицією соціяльно-республіканської партії генерала Де Голя, яка зажадала його димісії, заявив своїм міністрам, що хто не погоджується з його програмою, повинен зголосити димісію. У відповіді — 4 міністри його уряду, члени згаданої партії, виступили з уряду. Між ними найчільнішою постаттю є генерал Жозеф П'єр Keніґ, колишній командант французької зони в Німеччині, міністер оборони в уряді Фора. На його місце Фор негайно призначив міністром оборони генерала Білльота, колишнього де-голліста. З-поміж соціяльно-республіканських міністрів в уряді Фора залишився в ньому ген. Молініс, міністер публічних робіт, який своїм однопартійцям закинув, що вони самі підважують той „авторитет влади", за яким буцім то побиваються. Прем'єр Фор відмовився послухати заклику соціяльно-республіканської партії і зректись, щоб зробити місце „урядові національної єдности й оборони", зате зажадав від парляменту затвердження його програми в північно-африканській політиці, що рівнялось би висловленню йому вотуму довір'я. Фор перестеріг парлямент, що у міжнародному світі існує „ворожа коаліція" проти життьових інтересів Франції і щоб тому посли у своїй дебаті вживали такого „достойного тону", що його не могли б використати для своїх цілей вороги Франції. Доля французького уряду вирішиться напереломі цього й наступного тижня. Вислід голосування у французькому парляменті матиме велике політичне значення не тільки для внутрішньої політики Франції, але й міжнародних відносин, бо матиме безпосередні наслідки на поведінці Франції на терені Північної Африки та на її участі в Женевській конференції, що розпічнеться 27 ц. м.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВСТАНОВЛЕНО ЦИВІЛЬНУ РАДУ ОБОРОНИ

ЧУЖИНЦІ Й БЕЗДЕРЖАВНІ МУСЯТЬ СЛУЖИТИ В НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ

Бонн. — Західньо-німецький уряд рішив покликати до життя Цивільну Раду Оборони, яка була б керівним чинником нової західньо-німецької армії. Хоча формально завданням тієї Ради було б предкладати свої внески раді міністрів, але насправді вже сама та Рада була б вирішним тілом, бо засідатимуть в ній найчільніші члени німецького уряду з Конрадом Аденауером на чолі. Далі членами тієї Ради будуть віце-канцлер Блюхер, міністер оборони Бланк, міністер закордонних справ Брентано та міністри внутрішніх справ, господарських, фінансів і без портфелю; разом 9 осіб. Ця Рада переговорювала б всі проблеми, зв'язані з військовою і цивільною обороною краю та господарські й фінансові питання, зв'язані з творенням нової армії. Тим часом найважнішою справою в ділянці творення нової армії є останні приготування до розписання першої загальної військової бранки. У німецькій пресі проголошено законопроєкт в цій справі. Він передбачує військову службу для всіх німців, включно з тими, які втратили громадянство в рр. 1933-45 та поширення обов'язку військової служби окремим розпорядком також на чужинців і бездержавних, які постійно мешкають в Німеччині. В мирному часі служитимуть у німецькому війську всі від 18 до 45 року життя, у воєнному — всі до 60 року. Основний вишкіл триватиме півтори року. Духовники й студенти теології можуть бути звільнені з війська, так само окремі особи з спеціяльних, головно родинних і господарських причин. Особи, засуджені за державну зраду й інші поважні злочини, не будуть покликувані до війська. Зате військовій службі підлягають також всі члени колишньої німецької армії і збройних сил СС за Гітлерівської Німеччини.

У Північній Африці грозить вибух справжньої війни

Париж. — Генеральний резидент Франції у Марокко, генерал Лятур, заявив, що коли Еспанія не замкне кордону від еспанського Марокко до французького, то готова вибухнути „дійсна війна". Місцем зосереджування і випадів повстансько-партизанських сил проти французьких гарнізонів і міст є гори, батьківщина войовничого племени рифенців. Генеррал Лятур старається встановити радше „політичний мир" переконуванням повстанців про недоцільність їхньої збройної боротьби проти Франції, як кривавими репресіями, які прийшли були у відплату за різню французів в місцевості Уед Зем в серпні ц. р. Кількасот берберійців „піддалися", вивісивши білі прапори та звернули вкрадені в наскоку на місто кільканадцять рушниць. В рифенських горах іде стрілянина. Відділ чужоземного леґіону попав в засідку й 6-10 леґіонерів згинули. Французи перекидають туди збройні сили, злякавшись, що теперішня партизанська війна має більш зорганізований характер, як попередні виступи націоналістичних арабів. На американській летунській базі евакуовано 50 американців з їх жінками й дітьми з висуненої станиці з уваги на сусідство боїв.

● **У стейті Луїзіяна** знайдено величезні поклади сірки Своїми запасами ці сірчані поклади стоять на третьому або четвертому місті в світі.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЧУЖОЗЕМНИЙ ЛЕҐІОН В БОЙОВИХ ДІЯХ В МАРОККО

Вояки французького Чужоземного Леґіону займають позиції коло місцевости Іммуцер в Марокко, готуючись до бою з мароккайськими повстанцями.

СКЛАДЕНО СТАТУТ МІЖНАРОДНОЇ АҐЕНЦІЇ ДЛЯ МИРНОГО ВЖИТКУ АТОМІВ

Об'єднані Нації. — Першу дирекцію першої міжнародної аґенції, яка займалась би використанням атомової енерґії для мирних цілей, мають становити 16 держав, членів Об'єднаних Націй. З-посеред них головну й упривілейовану ролю призначено 5 державам, членам теперішньої Підкомісії ОН для справ розброєння, які мають сирівці для витворювання атомової енерґії і її продукують, а саме: ЗДА, Англії, Франції, Совєтам і Канаді. Далі в тій Дирекції засідали б Австралія, Бельгія, Чехословаччина, Португалія і Південна Африка. Вправді ті держави не продукують ще атомової енерґії для ніяких цілей, проте вони мають на своїй території такі речовини, як ураній, торій й інші джерельні матеріяли, потрібні для атомової продукції. Решту шість членів вибирали б з-поміж країн, які не мають власних джерел продукції атомової енерґії, ані не знають способу тієї продукції. Статут передбачає загальні збори членів тієї аґенції. Всі члени аґенції були б у своїй поведінці на терені аґенції цілком незалежні від урядів їхніх держав. Аґенція — згідно з пропозицією первісного ініціятора, президента Айзенгавера, який в цій справі виголосив в грудні 1953 року промову на Генеральній Асамблеї ОН, розпоряджала б власним „складом" матеріялів, потрібних для продукування атомової енерґії. Ці матеріяли постачали б її члени. Аґенція для продукування атомової енерґії для мирних цілей вміщалась би в рямцях Об'єднаних Націй. — Цілий обширний статут виготовлено головно заходами ЗДА, що в цій справі переговорювали з різними державами. Хоч у проєкті статуту говориться про СССР і Чехословаччину, проте вони ще своєї згоди не дали і невідомо, як поставляться до цього проєкту, дармащо Совєти заповіли, що вони погоджуються дати частину потрібних сирівців, якщо прийде до порозуміння в справі такої міжнародної аґенції. Генеральний секретар ОН Гаммершилд розіслав проєкт статуту всім членам ОН. ЗДА, Англія, Франція, Канада, Австралія, Бельгія, Португалія і Південна Африка погодилися на той проєкт і ті держави є співавторами статуту. 84 держави, члени ОН або якихсь її аґенцій, будуть запрошені приступити до аґенції. На Женевській конференції, яка розпічнеться 27 жовтня ц. р. поміж міністрами закордонних справ „великої чвірки", державний секретар Доллес спитає совєтського міністра Молотова, яке остаточне становище Москви до цієї справи. Передбачено, що до першого листопада цього року всі держави можуть зголошувати свої суґестії щодо можливих змін чи доповнень у статуті, який стане предметом розгляду Комісії ОН для справ політичних і безпеки. Ця комісія починає радити вже в суботу цього тижня. Сенатор Пастор, демократ з Род Айленд, доповідатиме про той статут і становище ЗДА. Переговори в цій справі переводив Морґен Паттерсон, спеціяльний асистент през. Айзенгавера. Коли постане така аґенція, то розпочнеться формально нова сторінка в історії цивілізації людства, — твердять фахівці.

Захід протиставився совєтським „репатріяційним" вимогам в ОН

Об'єднані Нації. — В реакції на совєтську вимогу, зголошену на Комісії ОН для соціяльних, гуманітарних і культурних справ, щоб проблему втікачів в Европі „розв'язати" шляхом „переконання" втікачів, щоб вони вернулися „на родіну", вісім держав на чолі із ЗДА й Англією зголосили контрпропозицію, в якій, поруч із добровільною репатріяцією, передбачається також переселення й інтеґрацію в місцеву господарку, як засоби розв'язання тієї проблеми. Цю резолюцію має зголосити англійський репрезентант Гор. Піддержуватимуть її ЗДА, Англія, Австралія, Бельгія, Коста Ріка, Данія, Голляндія і Норвеґія. Широка резолюція вказує на конечність зменшити передусім число нещасних втікачів, які все ще живуть у таборових бараках. Компроміс між становищем Заходу й Совєтами вбачається в тому, що на першому місці способів вирішення проблеми втікачів поставлено „добровільну репатріяцію", хоч західні промовці одностайно висловлювали думку, що хто хотів репатріюватись, той зробив це вже в минулих роках. Найсумніше, що з 42-х держав, які в минулому році голосували за програму в цій справі, що її виконує Високий Комісар для справ втікачів д-р Гойвен Ґетгард, тільки 12 держав вплатили до 10 серпня ц. р. належні грошові внески. В ході тих нарад репрезентант ЗДА передав названому Високому Комісареві чек на 500,000 долярів.

В СВІТІ

● **У маневрах 3-ої англійської** піхотної дивізії взяла участь атомова артилерія. Військові експерти, науковці та лікарі, які були там приявні, дійшли до висновку, що вже у віддалі 500 ярдів від місця вибуху атомового стрільна силою 20 кілотонів, піхота, що перебуває в земляних окопах, не наражена на неґативні наслідки.

● **Комуно - китайська преса** зайняла — подиктоване урядом — неґативне становище до пропозиції през. Айзенгавера щодо обміну військовими інформаціями й права контролі летунством, заявляючи, що воно не зменшить зброєння, а може щонайбільше довести до зменшення страху перед війною, до якої веде постійне зброєння.

● **У Женеві** відбулося останньої середи 19-те з черги засідання конференції, що відбувається між американським амбасадором Джонсоном і комуно-китайським амбасадором Ванґ Пінґ-наном. Між ними не дійшло ні до якого порозуміння. Рішено 20-ий раз зустрітись в найближчу суботу. Комуністичні китайці сповільнили темп звільнювання затриманих безправно в Китаї цивільних американців.

● **Західньо - німецький уряд** проголосив, що пошта не прийматиме більше посилок для німецьких полонених в СССР. Москва заповіла, що 10,000 німецьких полонених відправлятимуть до Німеччини приспішеним темпом. Перших 800 німців очікують вкінці цього тижня в містечку Фрідлянд на західньо-східньому німецькому пограниччі. Приготовано для них переходові бараки й змобілізовано Червоний Хрест, а через нього — одяги, харчі і т. д. для 10,000 осіб.

● **У Румунії** — за очевидним наказом з Москви — „вибрано" прем'єра Ґеорґію-Дея першим секретарем румунської комуністичної партії, а прем'єром призначено одного з його дотеперішних заступників, Стойку. Пояснюють це наміром замінити дотеперішню диктатуру Ґеорґію-Дея, що був прем'єром і першим секретарем партії, „колективним керівництвом", ніби за зразком теперішнього проводу в Кремлі.

● **Ірляндський** Червоний Хрест зібрав поміж дітьми в Ірляндії 1,000 долярів і транспорт дитячих іграшок для американських дітей, які втратили свої іграшки під час останньої великої пожежі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГРОМАДА МАЄ ГОЛОС

Точно тиждень тому, з початком жовтня, проголошено в „Свободі" одномісячну кампанію збірки фондів на видання дитячого журналу „Веселка". Рівночасно з проголошенням цісї кампанії, що має забезпечити появу „Веселки" на другий з черги рік, громадянство дістало звіт редакції і адміністрації цього єдиного тепер у нас журналу. Із звіту виходить, що впродовж минулого року (від жовтня 1954 до жовтня 1955) 4,740 осіб надіслало на ту ціль 10,104.62 доляри, при чому кошти видання 12 чисел „Веселки" становили 10,716 долярів. Малий недобір покрито, очевидно, із скромних загальних фондів Видавництва „Свободи". З редакційного звіту „Веселки" виявляється, що впродовж минулого року (від жовтня до жовтня) у „Веселці" були надруковані праці 55 авторів, між ними переважно найбільш кваліфікованих у дитячій літературі письменників і поетів. Крім того, в ілюстраційному оформленні журналу брало участь 19 мистців, і між ними також імена найвидатніших наших малярів. У загальному перший річник „Веселки", себто 12 чисел по 16 сторінок, є сьогодні без сумніву найкращим і найбільшим здобутком української дитячої літератури у вільному світі.

Та чи тільки у вільному? Перед нами, для прикладу, числа підсовєтського українського дитячого журналу, чи радше дитячого журналу українською мовою „Барвінок", що появляється в Києві, як видання Центрального Комітету ЛКСМ (Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України). У цьому журналі в — треба сказати — замітному мистецькому й технічному оформленні подається зміст, повний безбожницької комуністичної отруї, що має єдине завдання: нищити душу української дитини, виховувати з молодого покоління звироднілих безбожників, будівничих злочинного комунізму, яничарів або, в найкращому разі, сліпих, бездушних і безвольних слуг Кремлю. В цьому журналі, під розмальованими світлинами та малюнками, бачимо переважно „переклади з російського", начебто в Україні немає дитячих письменників і поетів. Інша справа, що таких, які рвалися б співати „славу кукурудзі" рівночасно з гимнами „Ленін з нами", — в Україні не багато. Не багато й таких, які хотіли б писати „казки про Федосю", з славословіями про Москву та струпішілого „Ілліча".

Звичайно, всі ми глибоко віримо і на свій лад прикладаємо рук і зусиль, щоб ці страшні обставини в нашій далекій і бездольній поневоленій Батьківщині змінилися. Раніше або пізніше вони таки зміняться і залишаться тільки кошмарним спомином, але вони не повинні припинити розвитку української духовости в жадній ділянці, отже не повинні припинити розвитку й в українській дитячій літературі.

„Веселка" має всі дані на те, щоб виконати цю важливу місію, і вона напевно її виконає, під тією єдиною умовою, що наша суспільність їй в тому допоможе. Кожний бо цент, що його наше громадянство складає на ту ціль, використовується якнайбільш раціонально і виключно на ту ціль. Якщо б у нас було справжнє зрозуміння для тієї великої справи, якій „Веселка" служить, то кількість тих, що складають фонд на її видання, і сума того фонду бодай вдесятеро перевищувала б результат кампанії минулого року. Тоді „Веселка" вже не появлялася б у такій примітивній формі, як вона мусить появлятися, але напевно виблискувала б усіми своїми природніми барвами, була б гордістю всієї української спільноти у вільному світі і найбільшою радістю для нашої дітвори.

В останніх часах надходять до В-ва „Свободи" розпачливі прохання від українців з усіх закутин світу: надсилайте нам „Веселку", допоможіть рятувати нашу дітвору! Ці прохання повторюємо і передаємо нашому громадянству, бо тільки воно може їх задовольнити своїми збільшеними пожертвами на фонд „Веселки". Тепер „Веселка" має найкращий і найбільш кваліфікований редакційний склад, вона має всі об'єктивні можливості стати репрезентативним вільним українським журналом для дітвори і на довшу мету може сторицею винагородити нашій спільноті навіть ті мінімальні зусилля, які потрібні на її вдержання і розбудову, так дуже потрібну, щоб вона могла виконати свою велику місію.

Видавництво і Редакція „Веселки" зі свого боку роблять усе можливе, щоб це своє завдання виконати. Вони доказали це вже дотеперішньою працею, збільшивши відразу вдвоє плянований початково об'єм „Веселки" і зорганізувавши для неї найбільш кваліфікованих співробітників. Праця тільки почалася і має величезні можливості дальшого розвитку, якщо цього схоче наша спільнота. Вона бо тепер має голос, що його починаємо реєструвати у списках пожертв на фонд „Веселки".

Б. Лаврівський

СПРАВА СКИТАЛЬЦІВ В ОН

Совєти домагаються „добровільної" репатріяції. Високий Комісар для справ скитальців дає запевнення, що скитальцям не загрожує жадна примусова чи „добровільна" репатріяція. Звертається з закликом до бувших скитальців в ЗДА не забувати про скитальців в Европі.

Третій Комітет ОН розпочав свою працю з обговорення справи скитальців.

Високий Комісар для справ скитальців д-р Ван Гойвен Гедгардт склав звіт із своєї діяльности за минулий рік, в якому підкреслив, що вже 15 держав ратифікувало конвенцію про права скитальців, а внедовзі сподівається, що її схвалить увесь вільний світ. Тоді — сказав він — не буде „безбатченків-скитальців, які не мали жадних майже громадянських прав" в краях притулку. Звіт порушує багато справ, що стосуються наших скитальців, — і ми його подамо до відома читачів пізніше.

„Понад 500,000 скитальців є вже американцями"

В дискусії першим промовляв п. Я. Бластін — представник ЗДА. Він задеклярував повну підтримку збоку ЗДА праці Комісара над розселенням і допомогою для скитальців. ЗДА завжди були місцем притулку для скитальців, а після другої світової війни понад 500,000 скитальців вже є американцями. На допомогу скитальцям ЗДА видали 6 більйонів долярів, з чого 2 більйони — це приватні жертви.

„Учений муж" в ролі репатріятора

Другий день дискусії позначився виступом представника СССР, який знову простягає руки до „бувших „ді пі". Цим разом виступав литовець Матуліс, президент Литовської Академії Наук, вчений-хемік. Немолода сиволоса людина... Чи до функцій президентів Академій Наук в Совєтах належить обов'язок виступати в таких „політичних і гуманітарних справах" — цього не знати. Він, звичайно, згадав про... „ослаблення міжнародного напруження", про Женеву й Бандунг, про взаємне довір'я, а далі перейшов до скитальців:

— „... Совєтський уряд занепокоєний долею совєтських громадян, що перебувають поза батьківщиною, і неустанно клопочеться про них..." Нагадав про постанови московської наради міністрів великодержав у 1947 р., коли ухвалено заборонити в скитальських таборах пропаганду проти репатріяції і дозволено показувати фільми й розповсюджувати літературу про „родіну". „На жаль, — скаржився представник литовської „науки" — міжнародні стосунки погіршали і репатріяція припинилася „наперекір ухвалам Генеральної Асамблеї ОН". Для того „ненормального стану" наводить він числа: за весь час існування УНРРА й ІРО із загальної кількости 1,619,000 скитальців повернулося додому лише 73,000, а за 1951 рік — лише 1039. Пізніше репатріяція фактично припинилася... Високий Комісар „занедбав головне своє завдання — репатріяцію, а в своєму звіті справі репатріяції присвятив лише 12 рядків!

„Гуманні" заходи совєтського уряду

Така однобічна політика — заявив Матуліс, — привела до того, що сотні тисяч знедолених людей живуть на чужині, в тяжких безправних умовинах. Високий Комісар „відклав набік директиву ОН про швидке повернення скитальців на батьківщину. Але цього мало, — він, на підставі арт. 9 Статуту, твердить, що не має навіть права займатися репатріяцією без спеціяльного схвалення Генеральної Асамблеї. Становище Комісара — однобічне й не правильне. Совєтський Союз цілковито підтримує засаду добровільного повороту скитальців на батьківщину, і поробив багато заходів... амнестія, охорона й влаштування на працю репатріянтів... Совєтський уряд хоче оборонити тих громадян, які завинили супроти батьківщини... Ми сподіваємося, що вони поправляться й не будемо їх суворо карати за їхні злочини".

Далі Матуліс покликається на останню заяву Булганіна про те, що „відомі ворожі Совєтам оранізації, підтримувані відповідною владою, ведуть злісну пропаганду проти репатріяції і тероризують тих, хто хоче вернутися на батьківщину... Є недопустимі проби використати цих людей для „злочинної діяльности".

Ці гуманні заходи совєтського уряду — сказав Матуліс — безумовно прискорять поворот на батьківщину. Цій шляхетній й гуманній справі „возсоединенія" нещасних скитальців із своїми родинами допомагають і самі „біженці", що повернулися до Совєтів... Особливо успішно допомагають через створений ними в 1955 р. громадський Комітет за поворот на батьківщину. Матуліс заявляє, що „Совєти вимагають вже не примусової репатріяції, а лише „добровільної", хоч одночасно домагаються, щоб Генеральна Асамблея ухвалила переведення інформативної праці в напрямку добровільного повороту, а рівнож всебічні інформації на рідній мові про амнестію згідно з засадами гуманности й свободи людини". Отож „Совєтський Союз вносить резолюцію, в якій ще раз пригадує про постанови Генеральної Асамблеї з 1946 р. про репатріяцію і домагається, щоб Високий Комісар всіма засобами підтримував репатріяцію на засаді добровільности, і щоб була забезпечена можливість переведення інформаційної роботи в цьому напрямі".

Гостра реакція представників вільних країн

Домагання Совєтів викликали гостру реакцію представників більшости країв, які забирали голос в дискусії.

Представник Австралії: — „... Репатріяція — найкраща розв'язка скитальської проблеми. Але це — неможливе рішення. Скитальці не можуть вернутися на батьківщину. Вони не просять про свою репатріяцію, хоч мають можливість вільно висловити свою волю."

Представник Англії: „Схвалення конвенції про права скитальців дає їм повні права, вони перестають бути людьми, що користають з „права ласки"... Репатріяція може бути лише тоді, коли скиталець цілком вільно вирішить цю справу. Бо ж він мав причини, коли мусів залишити свою батьківщину. Тому репатріяція в жадній мірі не розв'яже справи скитальців. А слова совєтського колеги, що при розселенні скитальців держави „керуються лише мотивами дешевої робітної сили, видаються мені дивними й дикими... Багато країв широко відчинило двері для скитальців..."

Представник ЗДА обмежився коротким зауваженням: „ЗДА проти всякої примусової репатріяції в будь-якій формі. Ані безпосереднього, ані посереднього натиску бути не може. А вираз „добровільна репатріяція" можна розуміти по-різному. Про це поговоримо пізніше".

Вияснення Високого Комісара

Високий Комісар у розмові з представниками української й литовської преси дав кілька важливих вияснень:

„В останніх місяцях серед скитальців в Австрії, як відомо, постало „велике зденервовання" в зв'язку з мировим трактатом Австрії. Австрійський уряд видав деклярацію, в якій запевнив скитальців, що право азилю не буде порушене. Це — річ минула. Тепер постало занепокоєння в зв'язку з намірами Совєтів відносно скитальців у Німеччині. Навіть в пресі з'явилися вістки, що Західня Німеччина прийняла якісь зобов'язання в цій справі. Запевняю Вас, що це не відповідає дійсності. Я перевів тут розмови з міністром закордонних справ Західньої Німеччини і отримав формальне запевнення, що, згідно з конституцією Західньої Німеччини, права людини цілковито будуть дотримані у відношенні до скитальців. Скитальців ніколи не примушуватимуть вертатися додому. Конвенція про права втікачів буде в найближчому часі схвалена парляментом. Немає жадних підстав до страху для скитальців у Західній Німеччині, — ще раз підкреслив Високий Комісар. Далі він заявив: „Після переведення біженецьких проблем на Генеральній Асамблеї, я обговорюватиму справи скитальців безпосередньо з канцлером Аденауером, щоб їх остаточно довершити.

— Чи передбачається посилена репатріяційна акція збоку Совєтів і „народних демократій"?

— Цього я не знаю. Але, зрозуміло, що коли б хтось справді захотів вернутись додому, ніхто тому не буде протидіяти. Мені, як Високому Комісарові, табори не підлягають, — вони є під управлінням окремих держав, на землі яких скитальці перебувають. Тепер уряди Австрії, Західньої Німеччини, Італії й Греції в порозумінні зі мною опрацьовують напрямні майбутньої співпраці репатріяційних місій з відповідними урядами. Зі свого боку звертаюся до вас, як до представників преси народів, які були в значній мірі скитальцями ще так недавно.

„Вчорашні скитальці — скитальцям в Европі"

„Ви знаєте про добровільну збірку на потреби скитальців, яку переведено недавно в Голляндії, — сказав Високий Комісар. — Тепер бюджет

(Закінчення на стор. 3-ій)

„ПОВІТРЯНИЙ ТРАНСПОРТ" У НЮ ЙОРКУ

Шістнадцятимільйонове населення метрополії Ню Йорку становить десяту частину населення всієї території З'єдинених Держав Америки. У цій метрополітальній окрузі діються речі, що цікавлять принаймні половину американського населення і доходять до відома всього земного ґльобу. Тож нічого дивного немає в тому, що багато американських щоденників втримують своїх кореспондентів для реєстрування подій, а деякі закордонні щоденники, які насвітлюють загальноамериканські події, роблять це при допомозі кореспондентів з осідком у Ню Йорку. З уваги на це й наш часопис мусить бути зацікавлений як самим містом, так і його життям. Саме тепер трапилася до цього нагода, про яку широко розписується преса. Є це спосіб розвоження з праці людей новою системою шляхів, званою „повітряний переїзд".

У понеділок 3 жовтня Генрі К. Нортон, голова залізничого підприємства Соскеґенна енд Вестерн Рейлровд, проголосив закінчення пляну побудови нового способу переїзду, тобто доїзду й виїзду з міста Ню Йорку в три сусідні стейти, на віддаль до п'ятидесяти миль. При цьому запляновано швидкість їзди п'ять хвилин на одну милю, а кількість перевезених осіб — 300,000 за годину, замість 165,000 при теперішній комбінації всіх транспортових засобів. Коли ж, крім осіб на „сидячих місцях" перевозити ще й осіб на „стоячих місцях", то за одну годину можна перевозити 480,000 пасажирів.

Після введення нової транспортової системи, від 40 до 60 відсотків авт буде виключене від в'їзду до міста з передмість, а час переїзду автами в будь-якому напрямі буде скорочений на 35-50 відсотків. Нова система переїзду зменшить на половину витрати на утримання потрібних тепер шляхів і доїздів, а загальні кошти побудови „повітряного переїзду" становитимуть півтора більйона долярів. Витрати на побудову однієї милі нового шляху досягнуть 300,000 долярів поза містом, а в самому місті — півтора мільйона долярів. Для порівняння згадано, що побудова однієї милі підземки в Ню Йорку коштує 20 мільйонів долярів.

Оці цифрові дані треба доповнити загальним описом плянованої сітки шляхів, що увійдуть в систему „повітряного переїзду". Як подають нюйоркські щоденники, „система петель" охоплює три надземні шляхи в самому місті, тобто на острові Мангеттен, від Волл Стріт, в долішній частині міста, до 59 вулиці, при вступі до Центрального Парку. Шляхи будуть побудовані з бетону й заліза на стовпах висотою 16-20 стіп, а ширина їх матиме вісім стіп. Одні шляхи будуть призначені для поїздів, що виходять з міста, другі — для поїздів, що в'їздять у місто. Вагони будуть побудовані з алюмінію, а їх колеса матимуть гумові опони. Вони їхатимуть „коритом", так, що не зможуть вискочити з колії. Обабіч шляхів будуть побудовані високі хідники, щоб вступ і вихід з вагонів відбувався без жадних перешкод.

Поза містом ці бетонові шляхи ітимуть побіч теперішніх залізничих рейок, і тому електрикою урухомлювані поїзди ставатимуть на станціях між передмістям й містом. Їзда між позамістовими оселями відбуватиметься далі звичайними автобусами.

„Повітряний переїзд" має бути поділений на дві частини: перша — в Ню Йорку, що охоплюватиме згадані три головні петлі між Волл Стрітом і 59 вулицею, де будуть побудовані троє воріт, в яких подорожні пересідатимуть з міських на передміські шляхи, і навпаки.

З роз'їзних воріт шляхи „повітряного переїзду" ітимуть через міст Вашингтона й тунелями: Линколна, Голланда й „Гудсон Тюб" до стейту Ню Джерзі; через міст Вашингтона — до стейту Ню Джерзі й до повітів стейту Ню Йорк, на північ від граничної стейтової лінії; по обидвох боках ріки Гудсону до місцевостей вище міста аж до Нюбургу і Бікону на півночі; тунелем в середмісті на схід попід Іст Ривером і міст, що сполучатиме Бруклин із Стейтен Айлендом.

Швидкість переїзду цими шляхами позначена такими прикладами: з міста Ню Йорку до місцевостей на Лонг Айленді: Ґрейт Неку — 15 хвилин; Гемстеду — 20 хв.; Сейвилу — 45 хв.; Бабилону — 35 хв.; Лонг Вічу — 20 хвилин.

До стейту Ню Джерзі: з міста до Джерзі Сиґі — 5 хв.; до Пассейку — 15 хв.; Лонг Бренчу — 53 хв.; Бейону і Нюарку — 12 хв.; Елизабету — 20 хв.; Перт Амбою — 30 хв.; Принстону — 45 хв. і т. п. До стейту Ню Йорку поза стейт Ню Джерзі: Ремсі — 30 хв.; Вест Пойнт — 50 хв.; Нюбурґ — 60 хв. З східнього боку Гудсону: до Йонкерсу — 15 хв.; Ню Рошелу — 16 хв.; Ґрінвічу, Конн. — 2 хв.; Стемфорду — 30 хв.; Бриджпорту — 55 хв.

Плян „повітряного переїзду" опрацьовувано вісім років, і це є перший реальний плян за останніх 50 років, який може розв'язати проблему розвоження людей, що працюють в Ню Йорку, а живуть поза містом.

(С)

МАТИ

У тіні яблуневій — мати
Леліє немовля й гойда.
З долоні сонця випада
Алмаз на три карати.

Обходить неня світлий двір
І почина пісень співати.
Голубка й голуб білопір
Тоді знялися з хати.

— Ой, люлі! — матінка співа,
Над нею кружать білокрилі;
Віщують вік у повній силі
І золоті жнива.

ВАСИЛЬ БАРКА

НА ТЕМИ ДНЯ

В середу 5 жовтня ц. р. в Домі Журналіста у Москві відбулася зустріч акредитованих в СССР американських кореспондентів з групою совєтських редакторів, що збираються під проводом Бориса Польового, редактора „Правди", відвідувати З'єдинені Держави Америки. Як подає кореспондент Ню Йорк Таймсу, зустріч була дуже щира, цілих півтори години американські і совєтські журналісти випивали „водку" за „дружбу" між ЗДА і Совєтським Союзом і за „закінчення холодної війни".

*

Тим часом американські політики цілком таки натверезо, без „водки" й „ікри" — підсумовують досягнення отого „закінчення холодної війни".

Підсумки ці досить цікаві:

В Малаях комуністичні партизани припинили відкриту збройну боротьбу, але за те ж посилили підривну роботу серед населення, зокрема робітництва, й організують безупинні страйки, які більше дошкулюють країні, як збройні виступи і напади комуністичних „повстанців".

До Непалю, прикордонної країни між Індією і Тибетом вернувся провідник революції з 1952 року д-р К. І. Сінґ. Прибув після основного вишколу в червоному Китаю з цілим „почотом" чи вірніше штабом співробітників. Індійський уряд очікує нової широко розплянованої акції за відірвання Непалю і приєднання його, за прикладом Тибету, до червоного Китаю...

Використовуючи напружену ситуацію між Ізраїлем і Єгиптом, Совєти запропонували через свого сателіта Чехословаччину не тільки доставу зброї для Єгипту, але і своїх військових дорадників й експертів. Єгипет, не зважаючи на протести Британії і ЗДА, йде радо на совєтську пропозицію і за Єгиптом ще охотніше готові йти арабські держави...

У Франції комуністи починають широку страйкову акцію. Водночас, щораз більше підстав здобуває переконання, що в північно-африканських заворушеннях керівну і допомогову ролю грає Москва...

Не обійшлося без московського впливу і на Кипрі, де головними інспіраторами заворушень були високі грецькі духовні особи, надхнені „Третім Римом"...

В Західній Німеччині після „успішних" переговорів Аденауера з Булґаніним і Хрущовим у Москві, і встановлення дипломатичних взаємин, Совєти одержали повну можливість вести потрібну їм шпигунську і розкладову роботу з допомогою численного штабу свого „дипломатичного представництва"...

З Кореї вивели китайські комуністи шість своїх дивізій, але про те скільки комуністів вишколили там і як засобили їх совєтськими джетами і зброєю не згадується. Невідомо теж взагалі скільки комуно-китайських дивізій там залишилося...

Таких гарячих „запальних місць" на мапі світу багато більше і тому теж так радо московські дипломати й редактори п'ють за... закінчення холодної війни!

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(12)

Заспокоєні цими відомостями, два дні відпочиваємо, а потім збираємося в дальшу дорогу на Маґдебурґ. Едді лишається у Віттенберґу. Вона вже майже вдома, бо їй залишається тільки перейти на другий бік ріки. Наша ж дорога веде до Бравншвайґу, тому мусимо переходити кордон біля Маґдебурґу.

Як запевняють нас знайомі Едді, в дорозі і в Маґдебурзі всіх утікачів харчами забезпечують, а тому, щоб не возити з собою зайвих тягарів, лишаємо наші сухарі, цукор та інші припаси, а собі залишаємо тільки невеличку бляшаночку масла й цигарки. З тим самим нерозлучним візком сідаємо в поїзд, прощаємося з доброю Едді, яка нам так багато допомогла, і від'їжджаємо.

Гу! Який тягар спав з плечей! Тепер ми вже не причепи до французів, чи італійців, не жінки підозрілої репутації, а чесні німкені з Познанщини, що їдуть у Бравншвайґ з власними паперами до своїх чоловіків.

Поїзд ритмічно похитується, стукотить колесами, а ми все визираємо з дверей вантажного вагона, виглядаючи Маґдебурґу.

По дорозі пані Марійка зачіпає якогось залізничника і випитує його про подробиці переходу кордону в Маґдебурзі.

— Ви насамперед підете до збірного табору по цей бік Ельби, — відповідає залізничник. — Там збираються всі німецькі жінки, які хочуть переїхати до Маґдебурґу.

— Як? То ми не їдемо до Маґдебурґу?

— Ні. Маґдебурґ по другому боці Ельби, а ви є по цьому.

Нам стає страшно від тих слів, і ми продовжуємо розпитувати:

— Ну, добре, ми є по цьому боці. А як перейти на другий?

— Того вже я не знаю, — каже німець. — У таборі всі сидять і чекають на дозвіл.

— Ну, і пускають кого на другий бік?

— Покищо, здається, ні. Немає ще ніяких розпоряджень. Але я точно не знаю.

Та пригноблення, яке викликали ці пояснення, змінюється у правдивий відчай, коли прибуваємо до означеного табору.

Вечоріє, коли заходимо у великий будинок. Нас реєструють і призначають нам наше місце. Це — клапоть мокрої, смердючої соломи в куті великої кімнати, набитої вщерть жінками й дітьми. Сморід жахливий, бруд неописаний, тіснота незносна. Крик і плач дітей, сварки й нарікання...

Питаємо про харчі. Харчі? Харчі одержують тільки ті, хто перейшов реєстрацію в уряді праці і одержав роботу. В таборі їсти взагалі не дають. Щождо переходу на другий бік, то ніхто нічого не знає. Всі тут хочуть їхати до Маґдебурґу, але покищо нікого не пускають.

— Оце, Дарцю, ти нас аж тепер завезла! — починає допікати мама. — Я що казала? Не ліпше було їхати додому? Коли ж ти все наймудріша, все найкраще знаєш... Ну-ну, тепер ми вже побачимо!..

— Пані Дарцю, — обзивається й собі Марійка, — а й справді, що ми будемо тут робити? Вам то ще нічого, але мені вже надходить час...

— Почекайте ще, — відповідаю бадьоро, а в самої серце стискається. — Побачимо, як розглянемося. Чейже люди чекають?..

Лягаємо на ослизлу, смердючу солому, бо дуже змучені, а до того ще й прибиті морально. Може хоч у сні звільнимося від похмурої дійсности?..

Та заснути нам не вдається. Ледве почав стихати гамір в таборі, як його знову розворушили брутально кілька совєтських вояків, що впали в нашу кімнату.

— Слиш, ви! — кричать вони. — Ану, поднімайся! Шесть баб для начальніка требуєтся!

Я відразу кидаюся до сонної вже дитини і щипаю її з усієї сили. Від несподіванки, болю й переляку дитина заверещали диким голосом і забилися в гістериці. Мама притиснула мене в самий кут під стіну і лягла на мене зверху, пані Марійка робить вигляд, що хоче заспокоїти свого синка, а рівночасно стає так, щоб було видно її тяжку постать.

Давніші мешканки табору вже, видно, звикли до таких візит і стараються поховатися. Але де можна сховатися, коли в кімнаті тільки й „меблів" що перегнила солома на підлозі?

Большевики безпардонно підводять з підлоги тих, що не хочут встати добровільно, штовхають, лають гидкою лайкою і відбирають шість молодших жінок. Для начальника не потрібно їх усіх, але він собі вибере ту, котра йому сподобається, а на решту знайдуться інші...

Вибрані жінки йдуть покірно, мов худоба на заріз, і зникають разом з вояками в дверях.

Трясемося, як в лихоманці, дзвонимо зубами і стараємося пестощами винагородити нещасних дітей за безжальні щипанці. Та ледве-ледве діти заспокоюються, як знову відкриваються двері і чути п'яний крик:

— Ей, ви .....! Вставай! Четирє баби требуєтся!..

Все повторюється від початку: голосять щипані діти, прилипають до підлоги нещасні жінки, мама прикриває мене своїм тілом...

Так протягом ночі було кілька разів.

Здавалося, що вже й перед тим ми зазнали чимало горя й небезпек, але в порівнанні з тим, що нас зустріло в цьому таборі, все видавалося жартом. Поперше, був голод. Не недоїдання, чи там погані харчі, а справжній голод у повному розумінні цього слова. Подруге, нас так обсіли воші, що мій нерозлучний, як і возик, червоний светер став сірим від них. Потретє, оті страшні нічні полювання доводили нас до божевілля. Та на тому ще далеко не був кінець. Ми боялися, щоб нас не викрили з нашими фальшивими документами, що могло дуже легко статися: адже я і Марійка говорили по-німецьки слабо, а мама й діти не говорили зовсім. Отже:

— Мамо, віднині мама вдає німу.

— Як?!

— Так звичайно: мама вдає німу і не говорить.

На обличчі мами вимальовується такий біль і такий переляк, немов би я й справді відбирала їй мову.

— Дарко, — каже тремтячим голосом, — бійся Бога! Та як же це?!.

— Тс! Нема жадних суперечок! По-німецьки не вмієш говорити, то мусиш вдавати німу!

Мама скоряється, але уста її тремтять, а по обличчю ллються великі холодні сльози.

З дітьми було гірше. Як витлумачити їм, що вони не сміють говорити? І ми, замість роз'яснень, застосували супроти них жорстокий терор: щойно дитина починала голосніше заговорити, як на неї сипались штовханці і щипанці. Це привело до того, що і один і другий хлопчик боялися розтулити уста, а їхні стегенця зробилися фіялковими, а потім і зовсім чорними та твердими, як дерево. Оченята їхні наллялися виразом скам'янілого, недитячого жаху і дивилися так скорботно й докірливо, ніби питали без слів: „Чому?.. За що?.." Той вираз краяв серце і примушував його обливатися кров'ю, а ми, цілком як божевільні, то обсипали маленькі, худі тільця пестощами й поцілунками, то щипали і рвали їх, коли надходила небезпека.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В ДІЯСПОРІ

Питання української документації в діяспорі, тобто наявність українських видань і взагалі матеріялів про Україну в важливіших центрах світової культури й політики на Заході — розв'язано недостатньо. Багато українських друків сьогодні недоступних ані в бібліотеках, ані в архівах зах. Европи чи Америки. Підписаному довелось цього року м. ін. шукати за журналом „Україною" з 1914 року, в західньому „півсвіті" — не було її ані в більших (т. зв. „національних") бібліотеках, ані в приватних колекціях. Таких випадків, як з „Україною" 1914 р. багато більше. Сьогодні одначе вже пізно надолужувати гріхи минулого. Наше покоління відповідальне передусім за себе й коли можна щонебудь у цій справі зробити, то власне треба й починати від себе.

Не можна заперечити, що частинно ми сьогодні вив'язуємося з цих завдань. Наші найвищі громадські установи — УКК в Америці й КУК у Канаді, а теж і наукові заклади — УВАН та НТШ дбають про розсилання своїх друків до бібліотек і архівів світу й за це належиться їм велике признання. Теж і значна частина українських приватних видавців, а навіть і авторів, розуміє справу й час від часу пересилає до тієї чи іншої бібліотеки нові видання. Розуміють справу й деякі кола українського громадянства й час до часу закупляють поодинокі репрезентативні українські книжки, жертвуючи їх своїм публічним місцевим бібліотекам. Хоч на більшу скалю цього не робиться, проте не можна заперечити, що такі відірвані факти існують і вони належать до найбільш похвальних ініціяторів нашого громадянства на еміграції.

Всі ці факти мають одне спільне: спорадичність і незаплянованість дії. Нинішнє положення України, зацікавлення українським питанням на Заході і питома вага української проблеми в майбутньому — все це зумовлює збільшити нашу активність щодо української документації та розплянувати її так, щоб дійсно наша генерація хоч у цій ділянці вив'язалася з завдань.

На цьому місці нам важко наводити безліч фактів, що свідчать про важливість цієї проблеми, а з другого боку про — як сказано — спорадичність і незаплянованість нашої акції на цьому полі. Як малий приклад наведемо такі факти: В Королівському Армійському Музеї в Брюсселі є український відділ. Хоч і малий він — але тим не менш існує й може бути прикладом для інших музеїв в Европі й Америці. За це в бібліотеці цього Музею, де зібрано велику літературу з різних ділянок військового й воєнного ремесла, історії, географії й т. д. Український відділ заступлений однією-двома книжками. Та сама справа й з українською документацією в Газькій „Палаті Миру". В її великій бібліотеці мінімальна кількість сучасних українських видань, не вважаючи на те, що власне тут кожного року відбуваються семінари Академії Міжнародного Права й їх відвідують кожночасно представники найрізніших народів, шукаючи в бібліотеці матеріялів до актуальних проблем інтернаціонального права, політики, економіки і споріднених дисциплін. Те саме відноситься до бібліотеки Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Цікаво б знати, скільки напр. українських видавництв знає про її існування, а скільки висилає туди свої друки?

Є дві можливості для розв'язки плянової й задовільної акції в цій справі: або створення окремого реферату, чи **комісії української міжнародної документації** при Пан-Американському Украінському Конгресі з окремими відділами для Канади, ЗДА, Бразилії, Арґентини й ін. країн, або створення окремої організації для цих справ у згаданих країнах. Так чи сяк, ця справа — одне з найближчих завдань українського громадянства за кордонами України. Крім постачання за певним пляном українського друкованого слова в світ, мала б така установа ще й інші не менш важливі завдання. Ось напр. правильна клясифікація українікн в світових бібліотеках. Бо що ж із того, коли ми будемо посилати українські видання, скажемо до кантональної бібліотеки в Лозанні, чи королівської бібліотеки (національної) в Газі, а їх поміщують там під „Росією". Треба б доконче повести в цій справі відповідну акцію й вона йшла б паралельно до головної — постачання української літератури.

З інших справ, що стоять відкриті, можна назвати опрацювання наявної україніки в кожній країні (як це вже зроблено напр. із руссікою в Англії), а дальше справу правильної передачі українських назов (як напр. „Грушевскій", „Ґрітсак" і тим подібні каталогові дивовижі), включно до опрацьовування бібліографії кожнорічної україніки на даному терені (як напр. щорічна „Україніка Канадіяна" заходами УВАН і коштом КУК у Канаді). Всі ці питання стоять відкриті й що скоріш ми їх зрозуміємо й візьмемося здійснювати, то скоріш дамо доказ розуміння завдань нашої документації в діяспорі. Уважаємо за потрібне піднести цю справу публічно, як одну з таких, що повинні знайти задовільну розв'язку й здійснитися вже в найближчому часі в одній цілеспрямованій, детально розплянованій й послідовно реалізованій акції української спільноти поза межами української Батьківщини.

Д-р Яр. Рудницький.

ГОЛОС ЧИТАЧА

УМІ І ПРИВАТНІ УЧИТЕЛІ МУЗИКИ

В дописі про з'їзд учителів УМІ („Свобода" ч. 181, 21 вересня 1955) — пан І. С. подає перебіг з'їзду та його постанови. Між іншими:

Звернутися з закликом до всіх українських музик-учителів зосереджувати свою працю в рямках УМІ, включати до нього своїх приватних учнів, старатися про творення нових його відділів і тим робом виконати свій громадський обов'язок щодо скоординованого музичного виховання нашої молоді.

З повищого виходить недвозначно, що — на думку учасників з'їзду — всі учителі музики — українці повинні зліквідувати своє приватне навчання музики й — задля громадського обов'язку — перейти, разом з учнями, до УМІ. Логічно з цього виходить, що батьки, які вчать своїх дітей в приватних учителів музики, повинні їх перевести на науку до УМІ, — розуміється, теж з громадського обов'язку!..

Тому, що мої діти вчаться в українській приватній студії музики, хочу зайняти до цієї справи становище.

На мою думку, справа навчання дітей музики, малярства, танцю, співу, тощо, це цілковито приватна справа батьків. Це не те, що наука рідної мови, літератури, історії в „Рідній Школі", чи гуртування молоді в національно - виховних організаціях як СУМ чи ПЛАСТ.

Оснування Українського Музичного Інституту в Америці — явище для української громади дуже корисне, подібно, як корисним є існування Українських Професійних Музичних Курсів у Филаделфії, та їхніх приватних студій. В дописі п. І. С. говориться про ідею УМІ, під чим треба розуміти музичне виховання української молоді. Але ж приватні укр. учителі музики роблять ту саму роботу, що й УМІ — мають ту саму ідею... Отже?... Тоді лишається висновок, що може УМІ хоче мати монополь навчання музики. Якщо б не так, тоді, закликаючи усіх учителів музики переходити до УМІ, не погрожувано би виразно батіжком громадської повинности.

Існування ривалізації на полі музичного навчання — явище дуже корисне і для поступу необхідне!

Хто може мати право робити тяжкий закид негромадського поступування приватному вчителеві музики, за те, що останній уважає за відповідне працювати у своєму фаху самостійно, за своїми плянами, та методами навчання!?... А з постанови з'їзду виходить, що вчителі, які не перейшли до УМІ, не виконують свого „громадського обов'язку щодо скоординованого музичного виховання нашої молоді"... Невже справді З'їзд Учителів УМІ уважає себе правосильним виносити такі постанови?...

Читаючи в дописі пана І. С. про неплянoвість навчання в деяких приватних учителів музики, мимоволі нагадується аналогія з купецького життя. Купець усіма засобами реклямує свій товар, але тяжко навіть уявити собі, щоби якийсь купець зважився ганити товар конкурентів! Якже ж виглядає справа в дописі пана І. С.?...

В основному треба ствердити, що УМІ, як і інші музично-научні заведення, не є ціллю для себе, тільки шляхом до цілі, при чому українській громаді належить право той шлях для своїх дітей, по своїй вподобі й спроможності, вибирати.

Пишеться в дописі п. І. С. про дійсно славну традицію Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові... Коли б та славна традиція царила на З'їзді Учителів УМІ в дні 28 серпня ц. р., „то певно не було б такої „постанови", що змагає до ліквідації приватних варстатів праці товаришів по професії — учителів музики. Ярема Попель.

Міро Скала-Старицький
виступить з гостинним концертом у неділю

Справа скитальців в ОН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

для скитальців спирається на добровільних внесках держав. В Голляндії всі робітники через свої професійні спілки ухвалили віддати на скитальців одногодинний заробіток, а організації промисловців заявили, що дадуть удвоє більше, як їх робітники. Оподаткували себе й державні урядовці. Цей добровільний порив дав коло мільйона долярів із знищеної війною невеликої країни...

Хто візьме на себе ініціятиву зробити подібну маніфестацію в цій країні серед бувших „переміщених осіб..."?

Нехай буде клич: вчорашні скитальці — скитальцям в Европі! Це був би високий акт людяности й шляхетна маніфестація. Я свідомий, що кожна нація в першій мірі підтримує свої національні допомогові організації. Але тим більше повинно знайтися місце для спільної акції на спільні потреби всієї біженецької спільноти.

Розмова наша закінчилася, бо Високий Комісар поспішав на малу урочистість — прийняти ще один чек від уряду ЗДА на 500,000 долярів.

● У Вісбадені, в Західній Німеччині, 20-літній американський летун, що походить з Брукліну, Ню Йорк, і що недавно прилетів туди з Кореї, дав 24 квадратових інчів своєї шкіри для переведення операції на своєму братові - близнюкові, теж летунові, якого просяклі ґазоліною штани загорілись від цигарки і який мав через те важке попарення.

З наших буднів

РОЗМОВА З ПРИЯТЕЛЕМ

(Перед концертом Мирослава Скали-Старицького).

Уявляю собі, який блідий жах упав на всіх дяків, коли вони довідались з преси, що до Ню Йорку приїжджає з Парижу наш славний маестро, Мирослав Скала - Старицький!

Дивно мені, що ніхто не вийшов до порту пікетувати такого грізного конкурента... Та може в кого трапився похоронок, у кого хрестини, хто, знову, був чимось іншим перешкоджений... То ж бо не жарти, люди добрі! То ж приїхав перший тенор Королівської Опери в Брюсселі, соліст Паризької Опери, що збирає особисті ґратуляції від коронованих голів, а з міністрами так собі балакає, як, наприклад, пан Понеділок зо мною.

Такий світовий чоловік міг би сміливо хапнути найкращу парафію, чи то в Бруклині, чи в Джерзі Сиґі, а при легкій протекції може навіть обняти дяківство при самій катедрі у Филаделфії!

Та всі півці церковні, мабуть, відідхнули з полегшою, як потім дізналися, що пан Старицький приїхав сюди без „задніх думок", просто на вакації, зідвідати рідню на Бронксі. Не думає виступати на жадному парафіяльному пікніку, не пристає до „Волокитів", не рветься на телевізію. Заспіває собі раз, в неділю, у Фешин Інституті, і де-що.

Мене дуже цікавило, чи така славетна особа, що говорить з всякими монархами та збірає апплези на світових сценах, пригадає собі колишнього свого камрата, з яким колись, у Львові, ходив на вино до „Італії", при Сикстуській вулиці, але частіше на квасне молоко до одної молочарні при вулиці Шептицьких, де услуговували дві дуже красні, рум'янощокі панянки.

І, уявіть собі, від цього саме почалося наше привітання, після добрих двох десятків років розлуки!

— А ти собі пригадуєш, скрикнув маестро, — цю молочарню при Шептицьких вулиці?.. Там усі ми зустрічались, після лекцій в Музичному інституті: Терен, Антонович, Рейнарович, Оксана Николишин... Що робить Михась Мороз? А де подівся той горнявий гуцул, Василь Ткачук?

Ну, значить, хлопець окей! Раз не забув вулиці Шептицьких і квасного молока, то все в порядку. Пригадав собі теж, при цій нагоді, свою першу Марґарету з „Фавста", ще на дошках Музичного інституту ім. Лисенка, симпатичну панну Рену, яка, дивним збігом обставин, є тепер дружиною генерала Андерса...

З усіх европейських міст, що їх бачив на своєму довгому, а нелегкому шляху до слави, він найбільше закоханий у Париж і... Київ. Каже, що у Франції є така опінія, що це — два найкращі міста в світі. Все ж таки мріє часом про те, щоб зложити „струджені кості" десь недалеко Високого Замку, у Львові.

Ну, я йому сказав, щоб з тим складанням кісток занадто не квапився, — поки ще не здобув штурмом неприступної, як досі для нашого брата, твердині — Метрополитен Опери в Ню Йорку.

Цього ми всі йому від щирого серця бажаємо!

Ікер.

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

ПОТРІБНО
2-ох мужчин до "cutting room & shipping room."
Потрібне знання англійської мови в письмі.
PERFECT BRASSIERE CO.
34 Exchange Place Unit 2—4th fl. Jersey City, N. J.

ДОЗОРЦІ
з лайсенсами "Black Seal"
Постійна праця для відповідних. 54 год. праці на тиждень.
Голоситись:
PETER BARAN & SONS, Inc.
402 First St., Harrison, N. J.

ПОЖЕЖНИКИ
з „лайсенсом" і досвідом
Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

ПРАЦЯ
В НОВІМ ДЕПАРТАМЕНТІ
Досконала нагода для кожного з досвідом у фабриці, що переробляє текстилі і папери.
Голоситись особисто:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
Здібний і з досвідом. Повний заряд над 38-родин. домом з олійним огріванням. Помешкання в партері.
Tel. OR 4-3077 10 рано до 5 п.п. або PR 3-2074, вечорами.

MILLWRIGHT
МЕХАНІКИ
40 годин, 5 днів плюс надчисельні години.
Голоситись:
TECHNICAL TAPE CORP.
Bordentown Road
Old Bridge
New Jersey

ДЕРЕВНИЙ ТОКАР
з досвідом. Стала праця. Добра платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
922 Dekalb Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telephone GL 5-0867

Help Wanted—Female

ДОСВІДЧЕНІ до шиття на шкіряних виробів на машинах „31-15". Дуже добра заплата. Оплачується подорож.
MARNEE PRODUCTS
49-55 Liberty St., Newark, N. J.
MArket 2-0464
Питати за: JOE SCHACHER

ДІВЧИНА
до загального чищення в модернім сальоні краси. 5 днів в тижні. 40 годин. Постійна праця.
Голоситись:
ILA HAIRDRESSERS
122 East Post Rd., White Plains
Telephone: WH 8-6556

МАНІКЮРИСТКА
5 днів в тижні. Постійна праця. Платня після умови.
Голоситись:
ILA HAIRDRESSERS
122 East Post Rd., White Plains
Telephone WH 8-6556
(closed Mondays)

РОЗШУКИ

Івана МИРОШНІЧЕНКА, який з жінкою Катериною та сином Євгеном у війну прибули до О-стерод (Німеччина) з Поділля, пошукує
ВІКТОР КОСТЕЦЬКИЙ,
1710 Hawthorne Avenue
N. Minneapolis 5, Minn., U.S.A.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул.
Ню Йорк (GR. 3-3550)
на бажання висилає всім
дарові каталоги.

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито денно до 6 години в п'ят. і суб. до 9 веч.

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення елегантні футра по найновіших фасонах і з досконалих шкірок.
Також переробляє старі футра на найновіші фасони.
Принимаємо футра на переховування. Відбір і доставка на місце.
J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Тел. SPring 7-8710

AUTO

"55 CHEVROLET $1795
4 Door, Radio, Heater, Power Glide — E-Z Terms
BARREL AUTO SALES
199 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

MISCELLANEOUS

ДИТЯЧІ ВІЗКИ З НІМЕЧЧИНИ

Чудові, модерні, практичні і недорогі.
ЖАДАЙТЕ НАШОГО ЦІННИКА.
Прошу писати по-німецьки або по-англійськи.
ROBO IMPORT - EXPORT
Maplewood, N. J. — ES 2-6453
Show room: 1350 Springfield Avenue
• Щоденно і в неділю до 2 P.M. •

ЧИ ПОТРІБНО ЧИСТИТИ ДИВАНИ?

Передайте їх тільки до
МОДЕРНОЇ
ФІРМИ ЧИЩЕННЯ ДИВАНІВ
У ВАШІЙ ОКРУЗІ

ЩО ФАБРИКУ ВЕДУТЬ ДОСВІДЧЕНІ ФАХІВЦІ ЧИЩЕННЯ КИЛИМІВ, ЗАСТОСОВУЮЧИ ДО ТОГО НАЙКРАЩІ НАУКОВІ МЕТОДИ.

ДАРОМ ЗАБИРАННЯ і ДОСТАВА

Вся праця гарантована. Асекурація переховування.

STORING • ALTERING • REPAIRING • INSTALLING
RELIABLE від 1929 RUG CLEANERS
835 - 845 RIVER ST., PATERSON, N. J.
MU. 4-3790 — MU. 4-7314

Спорт

ЛЕГКО - АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ

Заповіджені на суботу 1-го жовтня змагання пластунів відбулись лиш частинно; дощ у ночі залишив розмокле грище й біжню нездатною до відбуття повної, наміченої пластунами програми. Відбулись тільки тренінгові спроби пластунок у бігу на 60 м. і пластунів у 100 м. Найкращий час осягнула 1) Скоробагата 9,7 с., 2) О. Біляк 10,6 с., 3) О. Макаревич 10,8, 4) Д. Варагура. Між пластунами 1) Гарасим'як добув в бігу на 100 м час 12,6 с., 2) Коверко, 3) Нагроцький. Гінці 4Х100 м — 54,0 с.

Провід змагань рішив перекласти змагання на суботу, 8 жовтня 1955 р. Змагання відбудуться на площі ІСТ РІВЕР ПАРК, 6-та вул. Початок год. 10. Треба сподіватися, що тим разом донише погода й... змагуни.

ПЕРША ПЕРЕМОГА УСК-у

УСК добився певної перемоги у змаганнях ліги ДАФБ. У зустрічі з Вест Ню Йорк по завзятій грі осягнув 3:1. Гра нападу тим разом була краща, як в попередніх зустрічах. У табелі веде 1) Джоліяна 5 т., 2) Швабен 5 т., 3) Гота 4 т., 4) Космас 4 т., 5) Ам. Чехи 4 т., 6) Геллінік 3 т., 7) ГААК 3 т., 8) В. В. Готше 3 т., 9) Грік - Амер. 3 т., 10) Пассайк 3. т., 11) УСК 3 т., 12) Блю Стар 2 т., 13) ДСК Бруклин 2 т., 14) Френч СК 1 т., 15) Пфельцер 1 т., 16) Вест Н. Й. 0 т., 17) Каледж Пойнт 0 т.

Також і резерва УСК-у перемогла резерву Вест Н. Й. 3:1.

Найближчим противником УСК-у буде Бруклин, що переміг останньої неділі французів 5:0, з якими УСК ремісував передминулої неділі 2:2.

Москва: Торпедо (М) — Динамо (Київ) 5:2.

Сталіно: Шахтар — Крила (Куйбишев) 2:1.

Київ: Динамо — Крила (Куйб.) 4:1 (0:1).

На харківському гіпподромі відбулися змагання мотоциклістів, в яких Л. Дроб'язко (Одеса) добув найкращий час дня в бігу на 8,5 км — 6:01,2.

У бігу Київ — Дарниця — Київ, 30 км, переміг Сорокович (Сталіно) в часі 1:42:47,6.

В Ужгороді відбулися обласна спартакіяда при участі 311 змагунів.

Легко-атлети Києва перемогли л-а. фінського міста Темпере, добуваючи І. місця в усіх конкуренціях.

● Проф. Теодор Оберлендер, міністер в справах утікачів в Західній Німеччині, домагається введення до німецьких середніх шкіл обов'язкового навчання московської мови та признання дипломів утікачам із Східньої Німеччини, де обов'язково вчать московську мову, як першу чужу мову. До цього часу їм через те не признавали дипломів.

BUSINESS OPPORTUNITY

НА ПРОДАЖ — дуже низькі ціни. Хоругви, Плащаниці — Хрести — Прапори — Ризи — Голгофта. Вівтарі — Іконостаси — Святі образи — Бальдахіми — і багато ін. церковних речей. За готівку або на сплати. Також розмальовування і прикрашування церков. Пишіть до:
"ART STUDIO"
644 E. 20th St. Northampton, Pa.
Phone: Colonial 2-2810

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

ZUBROWA TRAWA
Роскошуйтеся найкращим напитком, коли додати до пляшки горілки одну, або дві стебелини правдивої ЗУБРОВОЇ ТРАВИ. Ароматичне і здорове на шлунок. Доволі, щоб зробити 20 пляшок Зубрівки. Ціна $1.00. Сотки інших зел і рослинних чаїв. Даром каталог.
WORLD HERB CO., 459 — 18th Avenue, Newark 3, New Jersey

НАРЕШТІ
HT LAX — чай на прочищення, що його започаткував покійний Dr. Joseph Tuliglowicz і уживаний до тепер тільки його пацієнтами — подається тепер для широкого загалу. Пригоден чудово полегшу, коли потрібно навної помочі.
ЗАЖИВАЙТЕ ЦЕ ЯК ТАБЛЕТКУ
або
ПИЙТЕ ЦЕ ЯК ЧАЙ
Питайте у Вашій найближчій аптеці, або пишіть прямо до:
TULIGLOWICZ CHEMICAL CO.
49 Lincoln Park, Newark 2, N.J.
Phone MA 3-3573

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ЧУДЕСНА ФОРМУЛА ДЛЯ ВОЛОССЯ
СИВИНА ЗНИКАЄ
Діє наче магічним способом, без поверхового фарбування. Хочете вже раз закінчити свої клопоти з сивим волоссям, не вживаючи трудних і фантастичних фарб, й які нікто не вірить. Не вірите, що це є можливе? Спробуйте, так як тисячі інших це роблять, застосовуючи метод NUVIDA з чудовими результатами. Риску тут немає ніякого. Ви платите $5.00 за достатню кількість, щоб одержати бажаний колір волосся. Якщо по ужитті цієї кількости, Ви не будете повністю вдоволені поверніть порожню пляшку для повного звороту. Не пропустіть цієї нагоди. Пишіть цей відтинок газети до TRYSAN CO., Dept 35, Peekskill, N. Y., напишіть точно друком Ваше прізвище й адресу на відворотному боці коверти. Вам скоро пішлють Вашу посилку відворотною поштою. Не посилайте жадних грошей, заплатіть поштареві при доставі пакунка.

REAL ESTATE

ДОСКОНАЛА 150 акр. ФАРМА прекрасні будинки, чудове положення, досконала земля. Ціна $29,000.
Голоситись:
E. F. MARTIN
West Coxsackie, N. Y.

FARMS FOR SALE

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ? Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

ІНДИЧА ФАРМА
80-акр. фарма з приміщенням на 7,000 індиків до 10,000 курей. Добрий дім, стайня, джерельна вода; 35 акр. управ. землі для молочного фармерства. Van Edsall, Realtor, Hamburg, N. J. Phone Franklin Boro 7-2521.

МОЛОЧНІ Й КУРЯЧІ ФАРМИ доми для мисливців і рибалок, готелі, мотелі, оселі на таборі для дітей, бари і гриль, ресторани і всі інші бизнесові можливості. Пишіть по-англійськи:
HERZOG REALTY
250 Broadway,
Monticello, New York

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ: КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕНРОЛ СЕЙВІНГ!

MISCELLANEOUS

80 ШТУК "BLACK ANGUS", жолоби, ялівки, буґаї 600-900 lbs.
Добра ціна.
E. F. MARTIN
West Coxsackie, N. Y.

HALLETT & HALLETT
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
від 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd & 147th St., Flushing
Howard L. Hallett, Jr. Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treas.

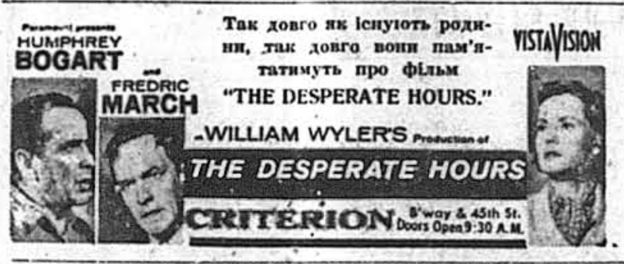

ЗАРОБІТЬ ГРОШІ ВДОМА
Приємний бизнес у вільний час приносить гроші. Гарантована гарна якість товару. $290 пара. Безплатні інформації — пишіть, щоб умовитися. ANDES CHINCHILLA, Rm. 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

Найнижчі ціни: тепер!!
ОЛИВА ДО ОГРІВАННЯ, КОКС — СИНЕ ВУГІЛЛЯ.
Обслуга й інсталяція оливних печей.
Kopper Coke Dealers
JERSEY CITY COAL & OIL CO., Inc.
374 Newark Avenue
Jersey City, N. J.
JO 2-0118

ПАЧКИ ДО ЄВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ,
Гарантована доставка.
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всякі лікарства.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

MOVIES—THEATRE

Так довго як існують родини, так довго вони пам'ятатимуть про фільм "THE DESPERATE HOURS."

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ - ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Гарантія доставки.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Щадіть
$800 до $1500
НА ЗАЛИШЕНИХ НОВІСІНЬКИХ 1955 АВТАХ

БЕЗ ЗАВДАТКУ!

ЗАЙДІТЬ ДО HOLIDAY MOTORS
ДЕ ПОБАЧИТЕ СОТНИ
1955
★ CHEVYS ★ PONTIACS ★ BUICKS
★ MERCURYS ★ FORDS ★ PLYMS.
★ OLDS and DODGES

ЖАДНОЇ ВПЛАТИ ДО ЛИСТОПАДА

СПЛАТИ НА 3 РОКИ, АБО БІЛЬШЕ

Відомі Holiday's 1 рік гарантії на кожне авто!

Відкрито щоденно і в неділю 9 A.M. до 10 P.M.

3% INTEREST
$29 ЗАВДАТКУ — $9.89 ТИЖНЕВО
Репрезентант банку на місці.
АПРОБУЄМО КРЕДИТ ТЕЛЕФОНІЧНО
2 години обслуги.
Телеф. BI 8-9714 Collect
Питайте за Mr. MAGUIRE

Кредит Полагоджуємо телефонічно
ТЕЛЕФ.
BI 8-9714
COLLECT

HOLIDAY MOTORS
231 CLINTON AVENUE, NEWARK, N. J.
One of America's Largest Automobile Dealers

ВИ НЕ МУСИТЕ БУТИ МІЛЬЙОНЕРОМ

щоб стати співвласником і користати зі заробітків таких передових американських підприємств як:
• GENERAL MOTORS, • GENERAL ELECTRIC,
• DU PONT, • CHRYSLER, та інших.

Ви можете інвестувати Ваші гроші в інвестиційних компаніях і тим самим стати співвласником повищих фірм.

Тільки вкладаючи Ваші гроші в інвестиційних компаніях, Ви користаєте майже безкоштовно з порад найкращих фінансових експертів Америки.

ІНВЕСТУВАТИ МОЖНА ОДНОРАЗОВО ВІД 250 ДОЛ. ВГОРУ, АБО МІСЯЧНО ВІД 10 ДОЛ. ВГОРУ.

Всі інформації в повищих справах даємо в анг. і українській мовах безкоштовно та без будь-яких зобов'язань з Вашого боку. За інформаціями, просимо виповнити і вислати поданий внизу купон, або телефонувати, в понеділок і п'ятницю від год. 4 до 7-ої на будь-яке з поданих на купоні чисел, а в інші дні кликати: ROSELLE, N. J. — CHESTNUT 5-5963.

Ім'я ....
Прізвище ....
Вік ..... Тел. ....
Адреса ....

KING MERRITT & CO. INC.
Foreign Language Dept.
(Ukrainian)
391 Grand Ave., Englewood, New Jersey
Tel. LOwell 7-0100
в Ню Йорку:
MUrray Hill 8-8840

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ
й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невралгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч з-під тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські зідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатягання мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 пос 63¢ оплати COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....